

ZÁVĚR

Trestný čin podvodu je součástí trestněprávní úpravy odnepaměti, ale pochopitelně doznal mnoha změn. Za největší považuji zavedení skutkové podstaty trestného čin úvěrového, pojistného a dotačního podvodu. Česká republika jimi reaguje na potřeby moderní společnosti a trend v mnoha okolních státech, které se rozhodly postihnout narůstající počet podvodů směřovaných proti finančním institucím v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví. Motivace k podvodnému jednání je zajímavou sociologickou sondou a ukazuje, že touha lidí podvádět instituce je v lidech zakořeněná a v boji pomůže prevence a represe zároveň. Oblast prevence se soustředí na informovanost veřejnosti o dopadech jednání, o kterých ani netuší, že mohou být trestné. Mám na mysli postih jednání první skutkové podstaty zvláštních druhů podvodu, které jsou naplněny, aniž je způsobena jakákoli škoda. V této rovině je zapotřebí stále pokračovat, domnívám se, že povědomí o trestním právu je mezi veřejností obecně velmi nízké. Motivem zákonodárce bylo zpřísnit postih trestného činu podvodu, a to hlavně zavedením znaků podmiňujících vyšší trestní sazbu jakými jsou recidiva, způsobení kvalifikované škody nebo porušení zvláště uložené povinnosti hájit zájmy poškozeného. Dalším motivem zákonodárce bylo ulehčit orgánům v trestním řízení dokazování těchto jednání a v tomto efektu vidím největší přínos. Jedná se o razantní zásah do formulace skutkové podstaty, který u odborné veřejnosti vyvolal mnoho negativních reakcí. Věnuji se tomuto tématu podrobněji u objektivních stránek skutkových podstat, dovoluji mi jen shrnout můj názor, že eliminace důkazní tísně orgánů činných v trestním řízení je vždy pozitivní, vede k častějšímu postihu pachatelů a já nevidím pro kritiku takového přístupu vůbec důvod. Přestože je dokazování usnadněno, vždy musí být náležitě objasněno a objektivní i subjektivní stránka prokázána v souladu s pravidly, které jsem se ve své práci snažila popsat.

Nejsem úplně přesvědčena o smyslu vyčlenění dotačního podvodu, který by jistě mohl zůstat přeformulován ve skutkové podstatě úvěrového podvodu, tato výtku se ozývá i od různých zájmových skupin požadující vyčlenění například směnečného nebo internetového podvodu z obecné formy podvodu.

Je velká škoda, že přijímání těchto nových skutkových podstat je doprovázeno politickými boji, nejednotnou novelizací a zejména terminologickou nejednotností. Ta se řeší buď dalšími novelizacemi, jako je tomu například u pojistného podvodu, nebo výkladem soudů. Na druhou stranu umožňuje pružně reagovat na jakékoli změny. Jasnější formulace některých institutů či znaků by přinesla do aplikační praxe více jistoty. Domnívám se, že minimálně úvěrový podvod by si jistě zasloužil přesnější vymezení smluvních vztahů, na

které se vztahuje, nejasnosti dlouho přetrvávaly také u vymezení subjektů pojistného podvodu nebo vyčíslování škody u leasingového podvodu.